

ni več tista Rusija, iz časov pri Sevastopolu! V tem razdobju, od leta 1856 sem, se je Rusija mogočno razvila: političsko in gospodarsko! Zato je tudi ruski narod od carja samega pa do zadnjega muža (kmetiča) trdno uverjen o zmagi Rusije v sedanji vojni. Ob enem se pa nikdo ne odteza spoznanju, da bo ta vojna dolgo trajala in bo zahtevala velikanskih žrtev. Ali v tem je razlika med našim in japonskim položajem: vse te žrtve ne bodo izgubljene za gospodarsko življenje naše države. Denar ostane doma, tudi če ga trosimo v Mandžuriji! Mi smo pripravljeni na skrajne žrtve. Znamenite besede je izrekla odlična oseba: Še v tem letu bo na bojišču pol milijona bojevnikov, a potem naraste njihovo število tudi na milijon! Mi gledamo s popolnim zaupanjem v bodočnost.

Nekaj nadaljnjih poročil.

Port Artur, 16. aprila. Dopisnik ruske brzojavne agenture poroča: Danes ob 6. uri zjutraj se je prikazala na obzorju mala sovražna mornarica, ki se je pa hitro umaknila. Ob 10. uri so prišle zopet na vidik sovražne dalje, skupno 23, ter so se razdelile v dve skupini. Prva je odpelala proti Liaočanu, kjer je obstreljavala obrežje in Tigerski polotok; druga se je pa uvrstila nasproti pristanom ter obstreljavala Zlato goro ter ostale baterije. Streljanje je trajalo do 1. ure popoldne. Naše ladje so odgovarjale z neposrednim streljanjem. Dobro namerjen strel je poškodoval japonsko križarko. Po drugih poročilih sta bili poškodovani celo dve japonski ladji. Na utrdbah in v mestu ni bilo nikake škode. Nekoliko Kitajcev je bilo ubitih, dva Kitajca in dva Rusa pa ranjena.

Petrograd, 17. aprila. Iz Harbina se poroča, da so Rusi vjeli zopet dva japonska častnika generalnega štaba v bližini železnice. Oba sta bila preoblečena v tibetanska duhovnika ter sta skušala uiti. V njunem torišču so našli 30 kg smodnika, tri zabojeke zažigalnega motvoza, dinamita in priprave, s katerimi bi razdrla železniško

nad menoj: »Kaj se režite? Morda hočete reči, kakšen nerodnej je vaš načelnik, ali kaj?»

»Gospod župan, jaz sem uverjen, da je denar pri Gubaču. In če hočete, vam lahko dokažem za trdno.«

»Ali ste to povedali načelniku?»

»Hotel sem, pa mi je dejal, naj držim jezik za zobmi.«

»Govorite!»

Na tako odločno povelje razložim vse natanko, da se mi je zdela sumljiva zlasti neka skatlja z debelimi, črnimi smodkami, in da so bankovci v teh smodkah.

Župan me gleda začuden, državni tajnik pa vzklikne: »Gospod, vi ste najboljši policist, kar sem jih videl!»

Za pol ure sem spet potrkal pri Gubaču, ki me je vsprejel seveda zelo samozavestno. Ko mu pa pravim, naj mi pokaže one črne smodke, bi se bil kmalu zvrnil strahu na tla.

Po vrsti odpiram smodke in v vsaki sem našel tisočak. Ker Štefan Gubač skoro nič ni vedel, kaj se godi z njim, sem neopazen pridelal še oni tisočak, ki sem ga imel v žepu, da jih je bilo ravno sedemnajst vseh skupaj.

Ko se vrnem, seveda z gospodom Gubačem vred, v čuvajnico in položim na mizo vseh sedemnajst tisočakov, je bil načelnik tudi zraven in lasje so se mu začudenja kar najekili. Tlesnil je z rokami in zavpil: »In jzz sem mislil, da je ta človek največji osel na svetu!»

Ni mi treba praviti, da sem kmalu avanziral, in da sem danes najmenitnejši in najbolj prebrisan detektiv, kar jih je, dasi kradel kasneje nisem več in tudi kaj tako posebnega nisem nikoli več uganil, kot oni presrečni dan.

»Mir.«

progo. Bržkone sta nameravala razstreliti most čez reko Nonni. Oba vjetnika sta hladnokrvno priznala, da sta hotela razdreti železniško progo.

Sŭl. Dne 14. apr. je vzbruhnil v Kaneji paviljonu cesarske palače v Sŭlu požar, ki ga je skoro popolnoma vničil. Cesar se je preselil v poslopje cesarske knjižnice. Ogenj je nastal v »ondoru«, v neki peči, katero so popravljali. Dalje se še poroča: Ker je cesarska palača poškodovana, je vprašanje, kje bo stanoval dvor. Sicer je v Sŭlu še ena cesarska palača, toda cesar se noče tam naseliti, ker meni, da tam straži duh od japonskih vojakov umorjene cesarice. Vsled spomina na ta umor korejske cesarice se je pričelo zopet nevarno gibanje proti Japoncem.

Državni zbor.

Obstrukcija.

Poljaki so se prizadevali, da napravijo nekako premirje med Čehi in Nemci, ker trdnega miru skleniti med obema narodoma ni mogoče. Toda Nemci ne odjenjajo od svojih predprav in nočejo o ravnopravnosti z drugimi narodi ničesar slišati. Zavoljo tega pa tudi Čehi ne morejo pripustiti, da se v zbornici prične redno delo. V ponedeljek, dne 18. aprila so imele parlamentarne komisije združenih strank: »Mladočehov«, »Slovanske zveze«, jugoslovanskih naprednjakov in Rusinov v tej zadevi skupno posvetovanje, kako naj se obnašajo ob zopetnem zborovanju parlamenta. O svojih sklepih je vsaka komisija obvestila v torek, dne 19. apr. svoj klub. Vsi klubi so pritrdili nasvetu, da se obstrukcija nadaljuje. Ko bi ne bile ministrskemu predsedniku dr. Körberju vezane roke, bi se ta sam zganil in segel vmes in morda dosegel kakšno sporazumljenje med strankami. Pa dr. Körber je dal besedo nemškim strankam, da po čeških in jugoslovanskih pokrajinah se ne bo izvršilo nobeno imenovanje in se ne nastavi nobeden uradnik brez privolitve Nemcev; zato so pa Nemci lahko zadovoljni z dr. Körberjevo samovlado. V tem smislu govorijo tudi v javnih shodih nemški kolovodje: »Mi ne potrebujemo delovanja v državnem zboru; nam ni mar za spremembo opravielnega reda v zbornici. Zadovoljni smo, da dr. Körber stori, kar nam streže.« Ena stvar jih pa vendar skrbi; to je volitev v

delegacije.

Da se skupne državne potrebe vrede in dovolijo denarji za vojno in zunanje zadeve, mora vsaka državna polovica odpustiti po 60 poslancev. Poslanska zbornica avstrijska jih izvoli za vsako leto po 40, gospodska po 20; ravno tako tudi na Ogrskem. Nemce zdaj samo to skrbi: »kaj pa potem, če slovanska obstrukcija v poslanski zbornici prepreči volitev delegacij? Poljaki se močno prizadevajo, da pridobijo Čeha za to, naj vsaj ne preprečijo izvolitev v delegacijo. O tem se ravno te dni vrši posvetovanje. Če se zabrani izvolitev delegacije v avstrijskem parlamentu, potem se sodi splošno, da mora dr. Körber odstopiti.

Nemiri na dunajskih vseučiliščih.

Ker so ne le nemški vseučiliščniki, temveč tudi nemški visokošolski profesorji enostransko postopali proti slovanskim visokošolcem, so parlamentarne komisije združenih slovanskih strank v državnem zboru sklenile, vložiti interpelacijo do vlade, kako more odobravati tako slovanskim vseučiliščnikom sovražno postopanje. Mogoče, da ta korak slovanskih strank podpirajo tudi Poljaki. Vodja dunajske visoke šole je ukazal, da se od zdaj naprej ne sme v nobenem drugem jeziku nabijati na dotični vseučiliščni tabli nobeden razglas kakor samo v nemškem. To pa je naperjeno tudi proti Poljakom. Ker so se temu ukazu visokošolskega vodje uprli slovanski dijaki, so bili trije izključeni in sicer po eden Srb, Hrvat in Lah. V časnikih se

je čitalo med izključenimi ime Vladimir Vošnjak in se je mislilo na Slovenca Vošnjaka, ta je pa Hrvat: Bošnjak.

425 poslancev

šteje poslanska zbornica. A večkrat se pripeti, da zavoljo smrti ali odstopa to število ni dopolnjeno. V seji 19. aprila so storili trije državni poslanci, ki so bili pred kratkim izvoljeni, obljubo in zdaj so zasedeni vsi poslanski sedeži.

Dopisi.

Loče. (Občinske volitve.) Kje ste narodni Ločani? Bridka žalost me prešine, ko se spomnim domovine... Nehote se mi vsiljujejo te resnične besede, kadar me pot privede v Loče. Glejte na desno in na levo, povsod se vam režijo v obraz napisi v nemščini: Wasserleitung, Gasthaus, Fleischhaue-rei, Rüstammer der freiwilligen Feuerwehr, Gemeindeamt, Volksschule... vse, vse nemško. A po beli cesti med čednimi hišami se sprehsajo z glavo pokoncu, rokami na hrbtu, tisti loški »purgarji«, ki tolčejo grozovit jezik, pravijo, da je baje nemški. Bojazljivo obračam svoje oči okrog, ali ne stoji že morda za mano hud obraz pruskega piket-haubarja, ki je zvohal v meni »bindiserja«.

Toda ali me ne varajo moje oči? Proti stari šoli k »foršuskasi« krevsa jo naš slovenski kmet. Ravno je ponižno pozdravil visokega gospoda z brčicami po slovensko: »Dobro jutro, milostljivi gospod!« Da, ljudstvo v Ločah, krog Loč, govori slovensko, moli slovensko in poje slovenske pesmi... le zakrinkati mu hočejo obraz, iztrgati mu iz srca tisočletno govorico majke Slave, ubiti mu hočejo nemščino v glavo, da bi postavili vsaj steber k prusškemu mostu od Belta do Adrije.

Ali boste pripustili to, Ločani? Drugače bodo čez par sto let hodili po naši, s slovensko krvjo in znojem napojeno, s slovenskimi žulji predelani zemlji tujci, vaše grobove, kjer bodo počivala vaša trupla, bodo teptali z nogami ter oholo govorili: »Da liegen die letzten Windischen begraben!«

Prusaki so napeli vse svoje sile: Südmarka pokupuje slovensko zemljo, slovenske kmetije, Schulverein stavi nemške šole, glejte, Konjice, Vitanje, Vojnik, Slatino, a oba podpirata »Štajerca«, dajeta mu denar, da more izhajati, da ga lahko vam zastonj pošiljajo. Vzdrnite se, dokler je še dan! Otresite se nemčurjev, Slovenec bodi sam svoj gospodar na slovenski zemlji. Čas osvete je napočil! Občinske volitve so tu! Vsak Slovenec, ki ima ped zemlje, na boj zoper posilince in izdajalce svojega naroda! Vrzite jih iz občinskega odbora, a volite v njega kmete, Slovence! — Ali nimate, slovenski kmetje, med seboj dosti sposobnih mož? Pogovorite se med seboj in potem volite vsi te može. Ne bojte se groženj! Ako tudi nekateri dolgujete »foršuskasi« denar, zato vam ni treba izdati svojega naroda in ne volite od nemškutarjev postavljene kandidate. Vi dolgujete »foršuskasi« samo denar, ne pa tudi svoje priprisanje. Vzdrnite se vendar enkrat! Dosti dolgo so vas komandirali ti gospodje. Zdaj se vam bodo prisli sladkat, ker se bližajo volitve, po volitvi pa vas bodo imeli za »neumne paure«!

Saj ste vendar na svoji zemlji sami svoj gospodar. Zakaj bi se drugim klanjali, ko pa ste Vi gospodarji, zakaj bi morali prositi pri »foršuskasi« te gospode za posojilo, ko pa je kmetski denar v nji naložen, to je vaš denar; oni ga ja samo oskrbujejo. Ker je torej v nji vaš denar, naj bo tudi zavod v vaših rokah, ne pa v rokah posil-nemške gospode, ki dela na pogin slovenskega kmeta. Dobiček, ki je pri tem denarnem zavodu, imate lahko vi, ne pa da se izmeče v podporo ponemčevanja. Torej najprej slovenski odbor, in potem slovenska posojilnica!